e - gylchgrawn Addysg Grefyddol

Geirfa Allweddol

Ahimsa	Yr egwyddor o beidio niweidio unrhyw beth byw.
Archdderwydd	Arweinydd yr orsedd yn yr Eisteddfod Genedlaethol - *Archdruid*
Atal	rhoi stop ar / rhwystro - *to stop/prevent.*
Bonhoeffer	Diwinydd o'r Almaen a wrthwynebodd Hitler
Calafaria	Ble cafodd Iesu Grist ei groeshoelio - *Calvary.*
Caplan	Clerigwr neu weinidog o fewn i'r ffydd Gristnogol neu ffydd arall sy'n gweithio gyda'r lluoedd arfog - *chaplain.*
Cefn Pilkem	Man ger Ypres yng ngwlad Belg lle lladdwyd Hedd Wyn
Conshi	llysenw dirmygus a ddefnyddid am wrthwynebwyr cydwybodol - *conscientious objector.*
Cyd-ddyn	Aelod o'r hil ddynol - *fellow man.*
Cydwybod	Y peth mewnol sy'n gwneud i ni adnabod gweithredoedd da/drwg - *conscience.*
Cynan	Bardd a chymeriad hynod o bwysig yn hanes eisteddfodol Cymru.
Cyrnol Von Stauffenberg	Uchel Swyddog ym myddin yr Almaen arweiniodd gynllwyn i lofruddio Hitler.
Difaru	*to regret, to be sorry for an action.*
Difrod troseddol	Torri/gwneud niwed i rywbeth a hynny yn erbyn y gyfraith - *Criminal damage*
Dulliau di-drais	Tynnu sylw at annhegwch heb ddinistrio eiddo na bygwth na brifo pobl.
Egwyddorion	Barn, argyhoeddiad moesol, sy'n rheoli ymddygiad a gweithredoedd person - *principles*

Ellis Humphrey Evans	Enw bedydd Hedd Wyn.
Flossenburg	un o wersylloedd crynhoi Hitler lle cafodd Bonhoeffer ei ddienyddio.
Gandhi	Arweinydd y mudiad sicrhaodd annibyniaeth i India.
Gweinidog / ficer	Person sy'n gweithio i'r eglwys Gristnogol - *minister or vicar.*
Gwrthdaro	Taro yn erbyn, bod mewn anghytundeb, anghydweld - *conflict.*
Hawliau dynol	hawliau y dylai fod ar gael i bawb - *human rights.*
Heddwch	Y gallu i fyw ar delerau da gydag eraill gan osgoi gwrthdaro - *peac*
Heddychwr	Rhywun sy'n gwrthwynebu'n gyfan gwbl y defnydd o drais - *pacificst/peacemaker*
Jihad	Y jihad mwyaf yw brwydr bersonol i fyw yn dda. Y jihad lleiaf yw ymladd yn enw Islam
Karma	Gweithredoedd o bob math sy'n arwain at ganlyniadau.
Kosovo	Ar ôl i Yugoslavia chwalu fel gwlad yn 1990 cafwyd brwydro ffyrnig rhwng yr Albaniaid a phobl Serbia, a bu'n rhaid i luoedd NATO ymyrryd. Daeth y brwydro i ben yn 199
Lifrai	Gwisg unffurf swyddogol - *Uniform.*
Llawysgrif	Llyfr, dogfen a ysgrifennwyd â'r llaw (weithiau dogfen sy'n hen iawn) - *manuscript*
Lluoedd arfog	grŵp o bobl sy'n cario arfau - *armed forces.*
Mahabharata	Cerdd hir Hindŵaidd
Marting Luther King	Arweinydd y mudiad hawliau sifil yn America
Offeren	Gwasanaeth sy'n cynnwys yr Ewcharist neu Swper yr Arglwydd ac fel arfer sy'n dilyn trefn yr Eglwys Gatholig Rufeinig - *mass*
Penbedw	Birkenhead - lle cynhaliwyd yr Eisteddfod Genedlaethol yn 1918.
Prifardd	Bardd sydd wedi ennill y gadair neu'r goron yn yr Eisteddfod Genedlaethol - *bard who has won the chair or the crown at the National Eisteddfod*
Pryddest	Cerdd hir
Rhyfel	Sefyllfa o wrthdaro arfog rhwng dwy gymdeithas neu wlad - *war.*
Rhyfel Cyfiawn	Rhyfel i amddiffyn y diniwed neu rai a orthrymir ac i sicrhau cyfiawnder a heddwch;
Swyddogaeth	Rôl person, swydd; cylch neu faes arbennig o weithgarwch - *role*
Terfysgaeth	Defnyddio trais annerbyniol yn erbyn eraill, aelodau diniwed o gymdeithas yn aml iawn - *terrorism.*
Terry Waite	Fel llysgennad i Eglwys Loegr, teithiodd i Lebanon i geisio sicrhau rhyddhad pedwar gwystlon, ond cafodd ei herwgipio ei hun ac roedd yn gaeth am bedair blynedd.

Trais	Ymddygiad sy'n cynnwys defnydd o rym corfforol gyda'r bwriad o frifo neu ladd - *violence.*
Tramgwyddo	torri ar - *to offend/ to violate*
Tyngu llw	addo gwneud rhywbeth - *to swear an oath*